

PRIKAZI, IZVJEŠTAJI, BILJEŠKE.

KARTUZIJANCI I KARTUZIJA PLETERJE.*

Prof. Z i m m e r m a n n.

Tehnički savršeno opremljena, ova knjiga svojim sadržajem upućuje na to da ima informativnu namjeru: prvi dio prikazuje kartuzijanstvo, a drugi povijest Kartuzije Pleterje. Tu namjeru potvrđuje i to, da u knjizi nije označen pisac (sadašnji prior u Pleterju Dr. Josip Edgar Leopold). Omotna slika simbolički prikazuje kartuzijanca, kako svjetiljkom polazi na noćno molenje. (Dok to njezino značenje nije poznato, mogla bi slika loše impresionirati gledaoca).

Nenametljivo, toplom uvjerljivošću, kratko i jasno određenim pogledima knjiga prikazuje utemeljitelja kartuzijanskog reda, život kartuzijanaca, cilj i apostolat kartuzijanskog reda. Ako na sve drugo, u prvom redu treba i na kartuzijanstvo gledati sub specie aeternitatis. Kao što rekosmo prosuđivanje života uopće, tako i ovoga reda, normirano je na osnovnoj istini kršćanstva: nadnaravno određenje životnoga smisla u duševnom sjedinjenju s Bogom. Tko toga ne razumije, ostat će mu neshvatljiva i ova knjiga. Samo u vidu nastojanja da učini sve što je god po ljudskim silama moguće za približenje k životnom cilju, postaje život kartuzijanca razumljiv i velik. U njemu je ostvarena najviša mudrost naše filozofije i teologije.

»Boga što svjesnije, potpunije, trajnije, žarče posjedovati, za tim teži kartuzijanac. To mu je težnja, to mu je cilj . . . Život je to tajanstven; život sjedinjenja Boga s dušom; život, koji u najdubljim dubinama dušu preobražuje, pobožanstvenjuje; život, što dušu ispunja neopisivom srećom duševnom. To se mora doživjeti, da se uzmogne razumjeti« (66). — »To divno sjedinjenje Boga i duše upoznati i gledati, na njemu se razariti i rasplamtjeti, u tom divnom ujedinjenju počivati i mirovati: za tim teži kartuzijanac. Zato se odijelio od svega, zato je sam, zato šuti. On osjeća i zna, da je u zajednici s Bogom kao njegovo dijete, odabranik, ljubljen od Njega. Bog mu poplavljuje duh svojim rasvjetljenjem, a volju svojom čudesnom snagom« (67). — »Tko ne vjeruje i ne živi po vjeri, tomu ostaje kartuzijanac zagonetka«. — »Kartuzijanski život ima biti neprekidno klanjanje i adoracija Boga, postojana hvala Boga,

* 1939. 16×20, 143 str. 106 slika u bakrotisku. Cijena bez poštarine Din 40.—. Naručuje se kod: Kartuzija, Pleterje, pošta Šent Jernej (Dravska).

stalni aleluja, neprestano poštivanje Boga u najužem ujedinjenju, u snažnoj vjeri i žarkoj ljubavi» (77).

Pa dok je to zadaća i nas drugih, kartuzijanci nam prednjače savršenstvom života, danju i noću, molitvom i odricanjem. Molitva je njihov apostolat. »Trebaju muža, koji sve ostavljaju, svega se odriču, da modernog čovjeka tako reći podsjetite, da ima još nešto više nego što je izum i stroj. Ali zato treba svijetla odozgo, zato treba duševnih pokreta i promjena, koje samo milost stvara. A molitva, sjedinjena s pokorom, jest moćno sredstvo, što vuče milost s neba na čovječanstvo« (80). »Svijet ne može spoznati ni naš (kartuzijanski) život, ni našu ljubav, ni našu pobjedu, jer naš život je Bog, naša ljubav je Bog, naša je pobjeda potpuna i sigurna, jer i ona nije drugo nego Bog sam. Stoga se naša pobjeda ne može ni naslućivati ni procijeniti, budući da je to pobjeda Kristova u nama, koji veli: »Uzdajte se, ja sam nadvladao svijet« (Iv. 16. 33.) (20).

Da nam kartuzijanci ništa drugo ne daju osim živog primjera kako je ljubav i milost Kristova kadra čovjeka preobraziti, njihov je život već samim time najaktivniji. Tko bi prigovorio da je takav život društveno neplodan i da ništa ne doprinosi općem dobru, taj bi trebao da se pouči o značenju mističnog tijela Kristova, gdje je kartuzijanstvo najsvršeniји odraz Božanskog života u čovjeku. Tko je ikad svjetiljkom u ruci prolazio noćnim hodnicima kartuzije, da nađe pristup Svjetlu duše, tome se misterij ljudskog opstanka ukazao u svome konačnom rješenju očitiје nego li su to kadre postići biblioteke dokazivanja. Tko u nemiru duše traži ono mjesto gdje bi našao najsvršeniју nadnaravnu realnost dioništva s Božjim životom, treba ići u kartuziju da vidi i čuje na noćnoj molitvi one pustinjačke prikaze, koje sve dane života provode u heroizmu samozataje i kontemplacije.

Mi imamo na fakultetu ascetiku, pa ne pripada meni da o tome dalje referiram: no budi mi dopušteno da sam ovo pribilježim — u ime milosti, koja mi je ukazana bila u kartuziji Pleterje.

PAPA PIJO XI. U IZGRADNJI POVIJESTI CRKVE I ČOVJEČANSTVA.

Prof. A. Živković.

U ovo nekoliko dana što su protekli od smrti velikoga pokojnika pape Pija XI. pokazala se začudo jedna rijetka slika: sva se svjetska javnost našla jednodušna u ocjeni njegove ličnosti! Iznimku čini samo službena Njemačka, najnoviji buntovni i rasipni sin koji pođe stramputicom. Što je napose zanimivo: sva ta svjetska javnost bez sustezanja priznaje, da je svijet smrću pape Pija XI. izgubio čovjeka koji je za napredak, za kulturu i moral, za socijalnu pravdu, ljubav me-